БЕЛАРУСКІ ЗВОН

ТЫДНЁВАЯ ЧАСОПІСЬ

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
Вільня, Востробрамска вул. 9
(Ostro-bramska 9).
Рэдакцыя адчынена: 12—2 штодня апрача сьвяточных дзён.

Рукапісы павінны быць напісаны чытальна і толькі на адным баку паперы, з праўдзівым прозьвішчам аутара і адрасам для ведама Рэдакцыі. Няпрынятыя у друк рукапісы назад не вартаюцца. Аплата надрукованага залежыць ад Рэдакцыі.

Цана кожнага нумару 50 м.
Падпіска на 3 месяцы каштуе 600 м.
(з даст. да хаты).
Цана абвестак: перад тэкстам 200 мк., сярод тэксту 300 мк. і на апошняй страніцы 120 мк. за радок пэтыту у 1 шпальт.

Год II. **Вільня, Серада 11-га кастрычніка 1922 г.** **№ 25 (50).**

Да нацыянальных меншасьцей Польскае Рэспублікі.

Выбарны закон у Сойм і Сэнат крыўдзіць не выключаючы усе нацыянальныя меншасьці.

З прычыны павялічаньня ліку галасоў на кожнага пасла ў акругох мешаных, асабліва на усходніх акраінах, з прычыны урэзанага права карыстаньня дзяржаўным сьпіскам, з прычыны разделеньня дзяржаўных мандатоў па ліку атрыманых мандатаў, а не па невыкарастаных рэштках галасоў, кожная нацыянальная меншасьць ня можа правясьці поўнага свайго прадстаўніцтва, якое ёй належыцца па сіле і значэньню. Да гэтага далучаецца яшчэ практыка адміністрацыйных установ у выдачы дакумантаў польскага грамадзянства, зьменшаючы гэтым лік выбаршчыкаў, належучых да няпольскай нацыянальнасьці. Установы гэтыя не пагарджаюць самых дзікіх гвалтаў і нарушэньняў закону, каб толькі дайсьці да свае мэты,—каб аслабіць прадстаўніцтва меншасьцяў і не даць ім магчымасьці вясьці барацьбы нават парлямэнтарным парадкам, каб можна было з імі зусім ня лічыцца.

Гэтая небясьпека павінна была быць папярэджана. Усе нацыянальныя меншасьці гэта зразумелі і створылі блёк, аб'едналіся ў перадвыбарны хаўрус, які значна павялічываючы іхнюю моц, можа адсунуць грозныя вынікі крыўднага выбарнага закону. Перамаглі яны усе труднасьці і перашкоды, на якія так моцна разлічала, пануючая ў Сойме правіца, якая будуець польскую палітыку на крыўдзе нацыянальных меншасьцей. Яна думала, што удасца павадзіць паміж сабой аб'еднаныя народы, ворага настроіць адзін супроць другога, каб іх абяссіліць, разьбіць, але ёй гэтага не удалося. Не памаглі ніякія нягодныя выдумкі, паклёп, кіданыя на адзінкі, уваходзячыя ў блёк, не памаглі злосныя пагалоскі аб дзейнасьці блёку. Блёк стаў моцна, спаяны агульным даверыем, цесна звязаны з народнай гушчай, стаў магутны, непакананы.

Поўная сьвядомасьць неабходнай барацьбы за дэмакратычны лад у Польшчы, які абясьпечыць і задаволіць усе патрэбы і дамаганьні нацыянальных меншасьцей, дае гэтую моц і стойкасьць блёку. Правы, якія дае Польская канстытуцыя для кожнага грамадзяніна і нацыянальным меншасьцям, павінны быць як найхутчэй праведзяны ў жыцьцё. Усякі гвалт над чужаземцамі павінен быць спынены. Кожная нацыя, якая уваходзіць у межы Польскага гаспадарства павінна свабодна, без штучных перашкод разьвівацца культурна і нацыянальна. У Польскай рэспубліцы у якой павінен уладарыць ўвесь нарад не павінна быць ані пакуыўджаных, ані крыўдзячых народаў.

З гэткім поклічам ідзе да выбараў Блёк Нацыянальных Меншасьцей. Ен глыбака верыць, што знойдзе падтрыманьне ня толькі сярод сваіх народаў, але і сярод шчырай польскай дэмакратыі, якая прызнае справядлівасьць дамаганьняў і барацьбы Блёку. Польская дэмакратыя не павінна апынуцца сярод ворагоў Блёку, якія, крыўдзячы і нявелючы няпольскія народы хочуць даць шчасьце і магутнасьць для Польшчы.

Да перадвыбарнай барацьбы за гэтыя поклічы, за належнае нам прадстаўніцтва у Сойме і Сэнаце заклікаем усе нацыянальныя меншасьці!

Хай кожны знае, што ў гэтай прадвыбарнай барацьбе рашаецца лёс яго і усіх іншых, што рашаецца пытаньня ці ў Польшчы будуць гаспадарыць усе народы супольна згодня іхніх патрэб і волі, ці толькі пануючая нацыя і—то вышэйшая яе кляса.

Ад вынікаў гэтай парадвыбарнай барацьбы будзець залежыць лад у Польшчы і яе урад.

Галасуйце за покліч: Годзі крыўдзіць нацыянальныя меншасьці!

Хто-б там ня быў, ці Беларус, ці Немец, ці Расеець, Украінец альбо Жыд кожны мусіць мець права свабоднага разьвіцьця ў Польшчы.

З гэтым поклічам—пераможам.

Цантральны Выбарны Камітэт Блёку Нацыянальных Меншасьцей у Польскай Рэспубліцы.

За свой сьпісак.

З вялікімі труднасьцямі, але-ткі згодна закончылі беларусы першую палову выбарнае работы. Сьпіскі кандыдатаў у Сойм і Сэнат ужо закончаны і пададзены ўладзе. Цяпер толькі трэба далей арганізаваць нашы сілы, трэба вясьці агітацыю, каб усе беларусы, хто жыў і дуж, у дзень выбараў 5 лістапада падалі свае галасы за сьпісак **№ 16.**

Трэба адзначыць, што за першыя паўтара месяца выбарнае кампаніі зроблена вельмі многа. Даволі сказаць, што ўсе паветы і акругі прынялі самае жывое ўчасьце ў укладаньні кандыдацкіх сьпіскаў, што кандыдаты, якія ўпісаны пад **нумарам шаснаццатым,** —гэта кандыдаты самага нашага сярмяжнага народу, косьць з косьці і кроў з крыві яго. Лічба беларускіх выбарных камітэтаў па абводах і валасьцёх гэтак узрасла, што ў газэце няма ўжо магчымасьці даваць поўны сьпісак іх: лішне многа месца трэ на гэта! Дый няма такое волясьці,

куды-б, калі там і няма камітэту, не дайшла-бы беларуская выбарная агітацыя і беларускае друкаванае слова. І мы з поўнай верай глядзім у будучыню, неракананыя, што Беларускі народ на выбарах скажа сваё важнае слова, што зусім сьвядома падасьць свой голас за тых, каго прадстаўнікі народныя на сваіх зьездах упісалі ў кандыдацкія сьпіскі.

Пад той час, як ідзе арганізацыя сілаў вёскі, як усе беларускія партыі аб'ядналіся дзеля супольнае працы, як на сьпісках кандыдатаў бачым прадстаўнікоў усіх тых кірункаў беларускае палітычнае мысьлі, што запраўды маюць на мэце карысьць народу,—пад гэты час і ворагі нашы ня сьпяць у шапку. З аднаго боку выступаюць „вызволенцы", апрануўшы беларускую вопратку і баламуцячы наш народ сваімі газэткамі і адозвамі, друкаванымі па беларуску. Ды пад беларускімі шатамі народ хутка распазнае укрытых палякаў і не дае ім веры. З другога боку за польскія грошы змобілізаваліся банды так-званых „залянадубцаў" і „актывістаў", якія з рэвольверамі ў руках езьдзяць па краю і пагрозамі стараюцца запалохаць беларускіх выбаршчыкаў, каб не падавалі галасоў за свой № 16. Урэшце працуюць і тыя польскія партыі, якія не хаваюць свае польшчыны і адкрыта выступаюць, намючыся пераканаць народ, што толькі польскі пан і польскі жандар могуць даць шчасьце беларусу! А ўсе пры гэтым кідаюць грашыма, стараючыся, дзе інакш нічога ня выходзе, купляць сабе сялянскія галасы, — усе яны езьдзяць на аўтамабілях, якія паны ахвотне даюць і эндэкам, і „вызваленцам", і ўсім, хто толькі працуе дзеля абаламучаньня беларуса. У ўсіх палякаў цяпер адна мэта: ня даць у Сойме месца запраўдным беларусам, а беларускімі галасамі самым праскочыць у дэпутаты.

Чым больш востра выступаюць проці нашага **шаснаццатага нумару** польскія паны і іх наёмныя найміты—„зялянадубцы", „актывісты" і інш., тым ясьней павінна быць кожнаму беларусу, што імёна **за шаснаццаты нумэр трэба нам галасаваць**, што для польскага панства і для ўсясільнае адміністрацыі гэты сьпісак найбольш страшны і небясьпечны, што, значыцца, ён запраўды будзе карысны нам.

І запраўды: **толькі ў шаснаццатым сьпіску сустрэнеце вы імёны вядомых байцоў за волю Беларускага народу.** толькі за нумарам шаснаццатым ідзе ўсё сьвядомае беларускае грамадзянства, толькі **гэты сьпісак суляць вам беларускія дэмократычныя і соцыялістычныя нашыя партыі,** аб'яднаныя ў беларускім Цэнтральным Выбарным Камітэт.

Падтрымайце-ж яго!

М. М.

Беларусы! Неадкладаючы выбірайце на кожны выбарны абвод дavailable даверанных ад грамадзянства.

Перад выбарамі.

Зьезд дэлегатаў Лідзкага і Сьвенцянскага акругоў, скліканых Бел. Цэн. Выб. К-там.

2 і 3 кастрычніка у Вільні адбыўся зьезд прадстаўнікоў выбарных камітэтаў ад Лідзкага і Сьвенцянскага акругоў. Усяго было 115 прадстаўнікоў.

Даклады з месца паказалі вялікую зацікаўленасьць насяленьня выбарамі і страшнае запужанасьць месцовай адміністрацыяй, узрост нацыянальнай сьвядомасьці, чаму сьведчыць падатлівасьць да арганізацыі.

Уся заходняя Беларусь укрыта сеткай камітэтаў, якія шчыльна прымкнулі да Цэнтральнага Выбарн. К-ту. Устаноўлена, што з над „Wyzwalenia", якое першае пачало агітаваць, беларусы ўжо вызваляюцца і гуртуюцца каля сваіх камітэтаў.

Даклад ад Цэн. Каміт. зрабіў гр. А. Луцкевіч, падчыркнуўшы важнасьць выбараў у Сойм і значэньне Блёка, які у гэтым выпадку дае магчымасьць найбольш правасьці сваіх прадстаўнікоў. Усе недарэчныя закіды на Блёк тлумачацца страхам перад судом новага Сойму за тыя зьдзекі і гвалты, якія рабіліся да гэтуль інародцам.

Пасьля ўстанаўленьня сьпіскаў кандыдатаў зьезд закончыўся пяяньнем беларускіх патрыятычных песень.

Зьмены ў складзе Б. Ц. В. Камітэту.

З прычыны некатарых зьмен у асабовым складзе Прэзыдыуму Беларускага Цэнтральнага Выбарнага Камітэту адбылася зьмена раскладу абавязкаў сябраў Прэзыдыуму Абавязкі разложаны гэтак:

Старшыня: А. Луцкевіч.
Тав. Старшыні: В. Багдановіч.
Скарбнік: кс. А. Станкевіч.
Сэкрэтары: М. Кахановіч і Ф. Ярэміч.

Слава Мірскаму Камітэту!

Гмінны Мірскі Выбарны Камітэт заснаваў у сваей гміне 32 беларускіх выбарных камітэтаў. Самыя глухія куты дастаюць беларускую літэратуру, асьведамлены у выбарных справах і дружна стаяць за сьпісак № 16.

Сьвядомасьць шырыцца.

У вёсцы Залужжа Гарадзейскай гм., Навагрудзкага павету, сяляне на сходцы, пачуўшы родны беларускі покліч зніштожылі да 25 пасьведчаньняў польскіх партыяў „Рад людовых" і „Вызваленя".

Коратка і ясна.

Перадвыбарная „свабода".

Віцэ-старшыні Горадзенскага Акружнога К-ту гр. Баранаву паліцыя загадала кожны дзень мэльдавацца ў камісарыяце.

У мястэчку Скідалі Горадзен. павету вучыцель Каяла ладзіў мітынг, агітуючы за сьпісак № 16. Пасьля мітынгу паліцыя арыштавала Каялу і, пратрымаўшы два дні пад арыштам, выпусьціла на свабоду.

Слонімскі староста разаслаў „акульнік" ад 5 верасьня па свайму павету, дзе загадывае усім агітатарам на выбарах рэгістравацца ў староcты і толькі атрымаўшы пасьведчаньне можна агітаваць. Дзякуючи гэтаму „акульніку" гмінныя ўлады не дазваляюць свабодна агітаваць.

— На ст. Вільня паліцыя арыштавала грам. Сярэбрэнікава, які вёз перадвыбарную літэратуру. Напісаўшы пратакол гр. Сярэбрэнікава выпусьцілі на свабоду.

Беларускі Выбарны Камітэт на гор. Вільню.

8 кастрычніка на мітынгу беларусаў выбаршчыкаў у Вільні быў выбраны Выбарны К-ту склад якога ўвашало сем сяброў і пяць кандыдатаў. Выбранымі былі: Біндзюк, Гапановіч, Станкевіч, Петкевіч, Сенкевіч, Малафееў, Валэйша, Манкевіч, Канчэўскі, Арэхва, Трэпка і Кепель.

Даволі баламуцтва.

Усё часьцей арганізацыі „Вызваленьня", куды палякам удалося зацягнуць баламуцтвам і беларускіх сялян, пачынаюць распадацца, а прасьвятлеўшыя людзі далучаюцца да Беларускага Цэнтральнага Выбарнага Камітэту.

Гэтымі днямі старшыня аднае з гэткіх арганізацыяў у Лідчыне, грам. Сьветавастокаў, урачыста адрокся ад „Вызваленьня" на зьезьдзе дэлегатаў ад паветаў Лідзкага выбарнага округу. Цяпер грам. Сьветавастокаў, перадаў у Камітэт наш 23 „cegiełki na budowę Polski ludowej" — квіткі на збор грошы на выбарную агітацыю „вызваленцаў", кожны на 200 мар.

„Вызволенцы" можа іх забраць у памяшчэньні Беларускага Цэнтральнага Выбарнага Камітэту, Вільня, Віленская 12' кв. 6.

З Глыбокага, дзе была даволі моцная арганізацыя „Вызваленьня", нас паведамляюць, што старшыня яе, грам. Гайка, гэтак сама адрокся ад тых, хто яго дагэтуль баламуціў.

Цяпер і вы загаманілі,
З апекай вышлі як з зямлі,
А што-ж дагэтуль вы рабілі?
А дзе-ж дагэтуль вы былі?

Я. Купала.

„Дабрадзеі".

Вёска пьянствуець... Там гдзе даўней пры цары была адна манаполька там у Польскай Рэспубліцы стала пяць карчом, якія завуцца „рэстаўрацыі", „склепы він, і г. д. чаго-чаго ў нас няма, а гарэлкі ўсюды па горла. Цёмны народ спаіваецца. Паглядзіце, як моцна паўпанок засеў на вёсцы у крамку з гарэлкай і вывесіўшы новую вывеску „рэстаўрацыя". як пьяўка ссесець сялянiна. Багаты польскі пан цяпер засеў у розных „крэсовых гуртоўнях" і таксама гандлюе гарэлкай. Паўстаў новы тып карчмара ў асобе такога пана і паўпан-

ка. Ім цяпер ня трэба абрабляць зямлю свайго фальварку ці маёнтку, бо яны дастаўшы ў старосты назнаёмасьці патэнт, павесіўшы вывеску „польская“ рэстаўрацыя ці гуртоўня спраўна і даходна працуюць, карыстаючы рознымі прывілегіямі. Не памыліўся такі карчмар, што навесіў вывеску „польская“ рэстаўрацыя ці гуртоўня, бо ўся сыстэма спаіваньня нашага цёмнага народу гэта ёсьць „польская“ сыстэма. Няхай больш пьюць!.. Палякі паны і паўпанкі ад гэтага будуць толькі багацець.

Непраглядная цемра спавіла край. Пьяны туман заваалквае вочы селяніну.

Калі-ж вёска спрабуе ачуняць і кінецца прабіваць дарогу да сьвятла, адчыняць школы, дык гэтыя школы зачыняюцца, бо яны беларускія, бо пан баіцца, што як селянін і яго дзеці прасьвятлеюць, дык тады скончыцца панаваньне пана. Весь дзеля чаго паны зачыняюць нашы школы, не даюць дазволы на спэктаклі, нішчаць на поштах нашы газэты, якія змагаюцца з цемрай і бароняць праўду працоўнага люду.

А памятаеце, браты, колькі мы наслухаліся багатых абяцанак, як новыя уладары прыходзілі ў наш край? То-ж мы маглі карыстацца усімі правамі як роўныя зроўным, а цяпер апынуліся пад пятой прыгаянятага. Б'юць і крычаць не даюць.

Тое самае будзе і з гэтымі абяцанкамі, якія суляць польскія партыі перад выбарамі у Сойм. Беларускі народ! Будзь насьтарожа, прыслухівайся да голасу лепшых сыноў Бацькаўшчыны якія ідуць па сьпіску № 16 і галасуй за гэты сьпісак.

Пу—га.

Сяляне! Толькі родная школа навуча і асьвядоміць вашых дзяцей. А у сьвядомасьці—наша моц. Дык зьбірайцеся, клапаціцеся і дамагайцеся родных школ, бо вашых вучыцялёў змусілі паехаць у Кракаў на курсы і цяпер аб школе няма каму падумаць. Гады праходзяць, дзеці растуць невучамі, а школ не даюць і якія ёсьць стараюцца зачыніць.

Дык састаўляйце прыгавары, грамадой тэбуйце беларускіх школ! Асьвета—найлепшае аружжа ў змаганьні з ворагамі працоўнага народу і нашае Бацькаўшчыны.

Як трэба вучыць апекуноў,

Пасьля сусьветнай вайны верхаводы сучаснай Антанты сервскім дагаворам учынілі для Турцыі страшэнную крыўду, падзяліўшы турэцкі народ на дробныя часткі, а гэтыя часткі узяўшы пад сваю апеку. Пасьля гэтага дагавора Турцыя перастала істнаваць як дзяржава, з чым ня мог згодзіцца турэцкі народ і павёў адчаяна барацьбу. На чале вайска, якое згуртавалася у правінцыі Ангора, стаў Кемаль-паша. Разьбіўшы зусім грэкаў Кемаль стаў угражаць Балканам, а мо нават і спакою Эўропы і паврыжаваў усе хітрыя пляны Антанты.

Устрывожылася Антанта, адраклася ўжо ад сервскага дагавора, пачалася ратавацца старымі лекамі—канфэрэнцыямі, але няма рады,—турэцкі народ рашуча патрабуе сваей незалежнасьці і непадзельнасьці.

З газэт.

Байкот украінскай і беларускай акадэмічнай моладзі пры Варшаўскім Унівэрсытэце.

Пад гэткім загалоўкам украінская газэта „Наше життя“ у № 5 паведамляе, што у Варшаўскі Унівэрсытэт ня прымаюць матурыстаў украінцаў і беларусаў. Так, сёлета адмовілі ў прыняцьці 36 украінцам і беларусам.

Прычынай адказу ёсьць тое, што паступаючыя не выканалі „грамадзкага абавязку прад Польшчай“, альбо што ня служылі ў Польскім войску ў 1920 г.

Пасьля не прымаюцца студэнты ня маючыя атэстатаў сьпеласьці ў арыгіналах, або студэнтаў кончыўшых духоўныя сэмінарыі.

Таксама не прызнаюць атэстатаў сьпеласьці украінскіх і беларускіх гімназій і іншых сярэдніх школ.

Палякаў-жа прыймаюць і без дакумэнтаў, па рэкамандацыі да часу, калі яны змогуць дастаць дакумэнты.

Да тых драконаўскіх пастаноў эндэцкіх чыноўнікаў Унівэрсытэту і Міністэрства Асьветы ў Варшаве дададзена яшчэ чрэзвычайка у асобе кваліфікацыйнай камісіі „Братней Помачы“ — студэнцкую эндэцкую арганізацыю падтрымліваную срэдствамі Міністэрства з дзяржаўнага скарбу.

Да гэтай арганізацыі могуць належыць па статуту толькі студэнты — палякі. І вось складаючы заяву студэнт украінец або беларус павінен прайсьці праз „кваліфікацыйную камісію“ гэтай чрэзвычайкі „Братняй Помачы“.

Што гэтая камісія кваліфікуе?

А тое, ці студэнт ёсьць перш на перш палякам, ці кахае Польшчу, ці служыў у польскім войску ў 20-м годзе, ці мае рэкамандацыі верагодных асоб г. з. месцовых абшарнікаў, або ксяндзоў.

Разумеецца, калі усяго гэтага студэнт ня мае, дык і не прымаецца ў унівэрсытэт.

Калі на днях адзін студэнт-беларус заявіў рэзонна, што ён ў 20-м годзе яшчэ не прызываўся, дык патрыятычная чрэзвычайка выкінула яго за дзьверы.

Такую палітыку праводзіць Міністэрства Асьветы ў Варшаве і управа Унівэрсытэту.

За нашыя грошы-падаткі не пускаюць нас у вышэйшыя школы.

Памятайце, што трэба галасаць за № 16 і скажыце аб гэтым другім.

Будуйце новую каапэрацыю!

У номеры 23 „Б.З.“ І.А. зьмесьціў статьцю, ў якой кліча усіх ратаваць каапэрацыю і адначасна піша, што „здаровай, магутнай каапэрацыі, якая бы запраўды зрабілася фундамэнтам народнай культуры ў нас няма, мы дагэтуль яе не стварылі“. Ня можна ня згодзіцца з аўторам, што такой каапэрацыі ў нас няма, а калі няма дык што-ж ратаваць? Няма чаго і ратаваць, а правідлова далей кажа сам-жа І. А.: „Нам трэба пачынаць ад пачатку, ад арганізацыі модных здаровых каапэратываў!“ Значыцца, трэба б у д а в а ц ь, я не р а т а в а ц ь, бо ратаваць бадай ужо няма чаго. Што некалі было, дык ужо зруйнована. Таго Віленскага Саюзу Каапэратываў, які калісь высока трымаў штандар краевай каапэрацыі цяпер ужо няма. Цяпер ён прыдушаны падаткамі, працоўнікі разогнаны, а штандар закіданы гразёй. Каапэратывы ў Дзісеншчыне, у гэтай калысцы Віленскага Саюзу, зруйнованы дашчэнту. А хто ня памятуе гісторыю Мядзёльскага каапэратыва і таго як бэззаконна з ім расправілася Дунілавіцкае Староства?

Ратаваць ужо засталася дужо мала, а трэба будоваць. А як жа гэта зрабіць? Каапэрацыя ведае адзін шлаха гэта сама-арганізацыю з нізу. Калі праўду кажэ І. А., што: „на вёсцы ёсьць каапэратыўныя працоўнікі, дык яны павінны ўзяцца за арганізацыю, склікаць зьезды ў сябе ў раёне, каб стварыць ідэёвыя гурткі, ці аб'еднацца з яшчэ жывучымі незалежнымі каапэратывамі ў якія колеча бюро, дзе-б можна было весьці ня толькі ідэёвую працу, але і супольную куплю; з гэтых бюро могуць перарабіцца раёнаыя саюзы і тады здаровая, моцная каапэрацыя з нізоў пачнэ паўставаць. Лёс каапэрацыі цяпер у руках вось гэтых вясковых каапэратараў.

Каапэратар.

КАРЭСПАНДЭНЦЫІ.

Гудуцішкі, Сьвянц. пав.

5 кастрычніка „вызволенцы“ склікалі тут мітынг. Сабралося багата народу, ў тым ліку многа старавераў. „Вызволенец“ прыехаў па-панску: на аўтамабілі, дый зразу пачаў самым нягодным спосабам бэсьціць блёк нацыянальных меншасьцей і беларускі цантральны камітэт. Прамаўляў ён па маскоўску. Калі скончыў сваё, дык адзін старавер і пытаецца: „Дайце мне, пане, адказ на два пытаньні: 1) чаму гэта вы езьдзіце на аўтамабілі ў чырвоных боціках, ды з белымі ручкамі, а нашы аратары—з мазалямі ды пехатой, як апосталы ходзяць? 2) чаму вы наракаеце на зямельны закон і на вайсковую колянізацыю, калі партыя „Wyzwolenie“ седзючы ў Сойме, сама-ж падала за яго свой голас?“ „Вызволенец“ з сваім аўтамабілем ня ведаў, што на гэта адказаць, а узбураны народ сьцягнуў яго з бочкі і выгнаў вон. Усе сабраныя пастанавілі, як адзін, галасаваць за нумэр шаснаццаты і намаўляць да гэтага другіх.

Сьведка.

Жывучая „Муха“.

У нас каля Барановіч працуе на лясох неякі самавольнік, які слывець у

народзе пад наіменьнем Муха. І хоць ужо маем восень на дварэ, але гэтая „муха“ жывучая. На днях, кажуць, напаў на станцыю Луніiец і забраў з касы да 3-х мільёнаў марок. Асабліва Муха дапекае паном-абшарнікам, задаўшы ім вялікага пуду. І наш брат, селянін, мае з ім клопату. Надоўча сустрэў у лесе бабульку, якая ішла на торг карову купіць. Разгаварыўшыся з ёй Муха даведаўся, што бабульцы не хапапе крыху грошы, выпуў 50 тысячоў і даў на карову. Бабулька па дурнаце вазьмі ды пахваліся і цяпер паліцыя, як толькі зловіць падазрэнага, дык валоча старыя косьці бабулькіны, каб пазнавала Муху. Клянець цяпер бабулка і Муху і яго грошы.

К.

Генарал Балаховіч зьбянтэжыўся.

У Несьвіжы на кірмашы вядомы авантурнік ген. Балаховіч пачаў выступаць з агітацыяў за сьпісак № 22 і заклікаў біць жыдоў, што ён ёсьць „бацька“ беларускага сялянства і іншыя недарэчныя выпады. Нашыя сяляне на што ужо цярплівыя, аднак „бацькаўскага“ настаўленьня няўцерпілі, ды, адчапіўшы атосы, кінуліся, каб зрабіць лазьню Балаховічу і каб не паліцыя, дык горача было-б генаралу. Цяпер аб ім у нас ні слуху, ні духу — уцёк.

Н.

ХРОНІКА.

У дзень сьвята Івана Багаслова беларускае праваслаўнае грамадзянства ў Вільні выдала адозву да моладзі, у якой падчыркнута шкоднасьць маскоўскіх уплываў на Беларускую царкву і выказана пажаданьне, каб у недалёкай будучыне багаслужэньне вялося у беларускай мове.

У суботу, 7 кастрычніка г. г. Віленскае Беларускае Гімназіі пахаўтурыла сваю выхаванку вучаніцу III клясы Соф'ю Гурскую. Нябошчыца была лепшай вучаніцай у сваей клясе і добрай таварышкай сярод моладзі. Нэспадзяваная сьмерць яе ахапіла сумным жалем.

На жалобнае набажэнства па нябошчыцы сабраліся вучні яе клясы на чале з клясов. кіраўніком п. Ракам-Міхайлоўскім, і хор беларускага прытулку. Жалобнае набажэнства (адпеваньне) адправіў вучыцель Закону Божага беларускае гімназіі прат. М. Пліс. Прысутны ў царкве сэкртар гімназіі п. М. Красінскі узлажыў ад імя Пэдагагічнае рады вянок з жывых кветак; прынясьлі вянок і вучні.

Над сьвежым долам апошні прывет сказаў п. Рак - Міхайлоўскі, пасьля таго дамавіну пры пяяньні духоўных беларускіх песьняў апусьцілі ў дол.

Беларускі дзіцячы прытулак у Вільні.

На карысьць беларускага дзіцячага прытулку ў Вільні для сірот, паўсірот і дзяцей бедных бацькоў, якія вярнуліся з Расеі, склалі ахвяры ніжэйпаданыя асобы: 1) Гайка Аляксандар 1000 мк.; 2) Ад выязднога беларускага тэатру праз п. Шчаесновіча 5000 м.; 3) Кулак Аляксандар 350 м.; 4) Станкевічанка Мар'я 500 м.; 5) Асіповіч Зінаіда 500 м.; 6) Лапіцкі Міхал 500 м.; 7) Талашук (?) Эдвард 100 м., 8) N. 500 м., 9) Жавнейровіч 50 м., 10) Стоцкі Лукаш 50 м., 11) Радзюк Мальвіна 500 м., 12) Бука Ганна 100 м., 13) Васілеўскі 100 м., 14) Башарковіч 1000 м., 15) Шатыболка 1000 м., 16) Кананові 140 м., 17) Груша 200 м., 18) Коберац Міхась 1000 м., 19) Станкевіч Станіслаў 1000 м., 20) Дзевяцень 100 м., 21) Латышонак Васіль 1000 м., 22) Белановіч Максім 100 м., 23) Кмодко 300 м., 24) Шакура 100 м., 25) Скабей 500 м., 26) Астапчык 200 м., 27) Норка 200 м., 28) Пышка 200 м., 29) Самазванаў 500 м., 30) Каловіч 500 м., 31) Пуська 100 м., 32) Шыловіч 100 м., 33) Войцік 140 м., 34) Лэшчук 190 м., 35) Гаўрылік 1000., 36) Корсак 300., 37) Цішкевіч К. 400 м., 38) Рэуда 1000 м., 39) Савіцкі 300 м., 40) Місевіч 300 м., 41) Гаппар 300 м., 42) Губеніч 200 м., 43) Глеб 200 м., 44) Аўсянік 500 м., 45) Канапелька 280 м., 46) Пушкель 500 м., 47) Арцем'яў 100 м., 48) Дзяніsaў 200 м., 49) Лазараў 100 м., 50) Невядомы 1000 м., 51) Марзак 100 м., 52) Валэйша 1000 м., 53) Зебяллаў 100 м. 54) Біндзюк 1000 м., 55) Бяльчук 500 м., 56) Канапацкі 1000 м. Разам 28 300 марак польскіх.

Беларускі Камітэт помачы пацярпеўшым ад вайны складае ўсім ахвярадаўцам шчырую падзяку. Камітэт наш, утрымоўваючы прытулак, у якім ёсьць 96 дзяцей, зьвяртаецца да беларускага грамадзянства, асабліва на правінцыі, з гарачай просьбай аб дапамозе, бо пры сучаснай дарагоўлі ў Вільні трудна даць нават мінімальнае харчаваньне. Зьбірайце ахвяры грашмі, збожжам і насылайце ў Камітэт (Вільня, Вострабрамская вул., № 9), бо без дапамогі з правінцыі дзеці будуць галадаць. Справаздача аб ахвярах заўсёды падаецца намі ў беларускіх газэтах.

Сымон Рак-Міхайлоўскі,
Старшыня Камітэту.

4. X. 1922 г.

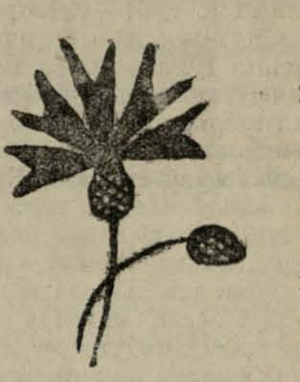
Збор ахвяр на карысьць дзяцей-сірот беларускага прытулку ў Вільні адбудзецца ў нядзелю 15 кастрычніка.

Беларускі Камітэт помачы пацярпеўшым ад вайны мае дазвол на зьбіраньне ахвяраў ў гэты дзень ад 9 гадзіны раніцы да 11 гадзіны ў вечары па вуліцах Вільні, тэатрах, кіно, рэстаранах і г. д.

На гэты збор Камітэт пакладае вялікія надзеі, веручы, што віленскае беларускае грамадзянства прыміць чыннае учасьце ў зборы сваёй працай і дапаможа, як і ўсе ў Вільні людзі добрай волі, падтрымаць сваімі ахвярамі-складкамі бедных сірот, давядзеных сучаснай дарагоўлей да штодзеннага недаяданьня.

Запіс зборшчыц-каў адбываецца ў Камітэце (Вострабрамская, 9), пачынаючы з панядзелка 9-га гэтага кастрычніка, штодня ад 2 да 5 гадзіны.

Камітэт.

Паштовая скрынка.

„Українське Слово“ Бэрлін. Прысланыя для рэцэнзіі: „Слав'янський світ“ т. I, II і III і творы Олекса Сторожэнко т. I і II рэдакцыя атрымала.

З передвыбарных малюнкаў.

У 30-ты выбарны абвод у Вільні заходзе грамадзянін і, падаўшы „карту побыту“, просіць запісаць у сьпісак выбаршчыкаў. Але паненка, якая узяла дакумант, усумнілася і запыталася кіраўніка ці можна па „карпе побыту“ запісаць.

— Kiedy polak i katolik, to można— адказаў кіраўнік.

Закладзены Беларускія Выбарныя Камітэты.

У Гарадзенскім павеце.

Вёска Латкі	Вёска Верцылішкі
—„— Стругі	—„— Бэршты
Мяс-ка Скідзель	—„— Гарковічы
Вёска Алекшыцы	—„— Дубно
—„— Бераставіца	—„— Баранова
—„— Кавалі	—„— Лаша
—„— Ярмолічы	—„— Лазы
—„— Жыдомля	

У Сакольскім павеце.

Вёска Верхлес	Вёска Сыроцкова
—„— Кнышэвічы	—„— Новінкі
—„— Слоя	Мяс-ка Саколка
—„— Суковічы	Вёска Крапіўна
—„— Піражкі	—„— Острова
—„— Віраўляны	—„— Герасімовічы
—„— Гарковічы	—„— Хільмоны
—„— Казлоў-Луг	—„— Дербасно
—„— Новае-Трось-цянае	Мяс-ка Новыдвор.

У Навагрудзкім павеце.

Мяс-ка Нягневічы	Вёска Цырын
Вёска Пагор'е	Мяс-ка Гірэц
—„— Ачукевічы	—„— Райца
—„— Запольле	—„— Гарадзішча
—„— Сварота	—„— Всялюб.
—„— Сечевічы	

У Сьвенцянскім павеце.

Вёска Рыбакі	Мяс-ка Войтомы.
Мяс-ка Жодзішкі	

Рэдактар-Выдавец Ф. АЛЯХНОВІЧ.

Друкарня „ДРУК“ Субач. 2.